

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра економічного аналізу і фінансів

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Єрмошкіна О.В. _____

«___» _____ 20___ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Етика фінансів»

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітній рівень.....	бакалавр
Освітньо-професійна програма	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціалізація	
Статус	нормативна
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	диференційний залік
Термін викладання	1-й семестр
Мова викладання	українська

Викладачі: _____

Пролонговано: на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «__» 20___ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «__» 20___ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Етика фінансів» для бакалаврів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. економ. аналізу і фінансів – Д. : НТУ «ДП», 2019. – 12 с.

Розробник – Горяча О.І.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Робоча програма буде в пригоді для формування змісту підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедр університету.

Погоджено рішенням методичної комісії спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування (протокол № 5 від 26.06.2019).

Рекомендовано до видання редакційною радою НТУ «ДП» (протокол № _ від __.__.201__).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	6
6.1 Шкали	7
6.2 Засоби та процедури.....	7
6.3 Критерії.....	8
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	12
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	12

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни ФЗ «Етика фінансів» віднесено такі результати навчання:

РН 9	пояснювати інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід фахівцям і нефахівцям у фінансовій області.
РН 11	діяти соціально-відповідально та громадянсько-свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), поваги до різноманіття та міжкультурності
РН 12	застосовувати емпатію, вербальні та невербальні інструменти у міжособистісному спілкуванні і демонстрації власних результатів
РН 24	формувати та реалізовувати комунікації в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
РН 25	проявляти вміння нести відповідальність за результати професійної діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування

Мета дисципліни – формування у студентів компетенцій щодо вивчення, опанування та застосування морально-етичних норм, які регулюють взаємовідносини суб'єктів у процесі фінансової діяльності, формування свідомого ставлення суб'єкту до фінансових прав та зобов'язань, соціальна відповідальність професіоналів у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
РН 9	РН 9– ФЗ	формулювати і пояснювати інформацію, проблеми, рішення, ідеї та власний досвід фахівцям і нефахівцям у фінансовій області керуючись етично-моральними засадами суспільства
РН 11	РН 11– ФЗ	діяти в професійній і повсякденній сфері соціально-відповідально та громадянсько-свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), з повагою до різноманіття та міжкультурності
РН 12	РН 12– ФЗ	застосовувати емпатію, вербальні та невербальні інструменти у міжособистісному професійному і повсякденному спілкуванні, формулюванні і демонстрації результатів діяльності
РН 24	РН 24– ФЗ	формувати, реалізовувати і розвивати професійні комунікації в сфері фінансів, банківської справи та страхування враховуючи морально-етичні засади сфери бізнесу і фінансів
РН 25	РН 25– ФЗ	проявляти вміння нести моральну і соціальну відповідальність за результати професійної діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
31 Українська мова (за професійним спрямуванням)	демонструвати навички письмової та усної загальної та професійної комунікації державною та іноземними мовами
33 Іноземна мова професійного спрямування	
35 Філософія	демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	60	28	32	-	-	5	55
практичні	60	28	32	-	-	5	55
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	56	64	-	-	10	110

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	60
РН 11– Ф3 РН 25– Ф3	Етика фінансів: місце етики, етикету і моралі у сфері фінансових стосунків	5
РН 11– Ф3 РН 12– Ф3	Ділова етика та діловий етикет.	4
РН 12– Ф3	Стиль та імідж ділової людини. Діловий одяг.	4
РН 9– Ф3 РН 25– Ф3	Мистецтво ділового листування. Етика діловодства.	4
РН 9– Ф3 РН 11– Ф3 РН 12– Ф3 РН 24– Ф3	Етика ділового спілкування. Місце і роль вербальної та невербальної форм спілкування в бізнесі.	4
РН 9– Ф3 РН 12– Ф3 РН 24– Ф3 РН 25– Ф3	Ділова бесіда. Колективне обговорення ділових проблем.	4
РН 9– Ф3 РН 12– Ф3	Етичні засади публічного виступу.	5
РН 9– Ф3 РН 12– Ф3 РН 24– Ф3 РН 25– Ф3	Ділові зустрічі. Ділові прийоми.	4
РН 9– Ф3	Етика поведінки у повсякденному житті.	4

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
РН 11– Ф3 РН 12– Ф3		
РН 9– Ф3 РН 11– Ф3 РН 12– Ф3 РН 24– Ф3	Етико-психологічні засади бізнесу. Основи конфліктології як запорука безконфліктного спілкування.	4
РН 11– Ф3	Адміністративна етика.	4
РН 11– Ф3	Корпоративна етика та корпоративна культура.	4
РН 25– Ф3	Етика інноваційної діяльності.	4
РН 9– Ф3 РН 11– Ф3 РН 12– Ф3 РН 24– Ф3	Етика та етикет у міжнародних ділових стосунках.	6
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	60
РН 11– Ф3 РН 12– Ф3	Ділова етика та діловий етикет.	5
РН 12– Ф3	Стиль та імідж ділової людини. Діловий одяг.	5
РН 9– Ф3 РН 25– Ф3	Мистецтво ділового листування. Етика діловодства.	5
РН 9– Ф3 РН 12– Ф3 РН 24– Ф3 РН 25– Ф3	Ділова бесіда. Етичний обмін інформацією.	5
РН 11– Ф3 РН 12– Ф3 РН 24– Ф3	Колективне обговорення ділових проблем.	5
РН 9– Ф3 РН 12– Ф3 РН 24– Ф3 РН 25– Ф3	Ділові зустрічі. Ділові прийоми.	5
РН 11– Ф3 РН 12– Ф3 РН 24– Ф3	Основи конфліктології як запорука безконфліктного спілкування.	5
РН 9– Ф3 РН 12– Ф3	Етичні засади публічного виступу.	5
РН 11– Ф3	Корпоративна етика та корпоративна культура	5
РН 11– Ф3	Адміністративна етика.	5
РН 25– Ф3	Етика інноваційної діяльності.	5
РН 9– Ф3 РН 11– Ф3 РН 12– Ф3 РН 24– Ф3	Національні особливості етики бізнесу	5
РАЗОМ		120

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення

про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 8-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури

лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (KKP)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		виконання KKP під час екзамену за бажанням студента
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати KKP, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань KKP повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів KKP має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання KKP визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання KKP може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 8-го кваліфікаційного рівня за НРК**

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
Знання		
♦ спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи; ♦ критичне осмислення проблем у навчанні та /або професійній діяльності та на межі предметних галузей	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; - критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння		
♦ розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; ♦ провадження	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - оновлювати знання; - інтегрувати знання; - провадити інноваційну діяльність; - провадити наукову діяльність	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
дослідницької та/або інноваційної діяльності	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
♦ зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються; ♦ використання іноземних мов у професійній діяльності	Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції; - використання іноземних мов у професійній діяльності	95-100
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Автономність та відповідальність		
♦ відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди; ♦ здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним	Відмінне володіння компетенціями: - використання принципів та методів організації діяльності команди; - ефективний розподіл повноважень в структурі команди; - підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); - стресовитривалість; - саморегуляція; - трудова активність в екстремальних ситуаціях; - високий рівень особистого ставлення до справи; - володіння всіма видами навчальної діяльності; - належний рівень фундаментальних знань; - належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок	95-100
	Упевнене володіння компетенціями автономності та відповідальності з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

Дистанційна платформа Moodle.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Палеха Ю.І. Етика ділових відносин: навчальний посібник / Ю.І. Палеха – К.: Кондор, 2007. — 356 с.
2. Гриценко Т.Б. Етика ділового спілкування: навчальний посібник/ Т.Б. Гриценко - К. : Центр учбової літератури, 2007.- 344 с
3. Баранівський В.Ф. Етика бізнесу: навчальний посібник/ В.Ф. Баранівський, Т.Г. Скворцова – К.: Видавець ПАЛИВОДА А.В., 2008. – 200 с.
4. Лесько О.Й. Етика ділових відносин: навчальний посібник/ О.Й. Лесько, М.Д. Прищак, О.Б. Залюбівська, Г.Г. Рузакова – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 309 с.
5. Радченко С.Г. Етика бізнесу : навчальний посібник / С.Г. Радченко. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 396 с.
6. Етика й етикет сучасного бізнесу – запорука економічної безпеки підприємств: навчальний посібник /за заг. ред.. З.І. Тимошенко. – К. Вид-во Європ. ун-ту, 2007. – 285 с.
7. Ділове спілкування: навчальний посібник /за ред. О.З. Лебедева-Гулей, К: «Академвидав», 2004.
8. Тимошенко Н.Л. Корпоративна культура: діловий етикет: навчальний посібник / Н.Л. Тимошенко – К.: Знання, 2006. – 391 с.
9. Хміль Ф.І. Ділове спілкування: навчальний посібник/ Ф.І. Хміль - К.: «Академвидав», 2004. – 278 с.